

Haaksbergen - 2021
© John de Kiewit

Van de auteur:

In de roman 'Adem en leef' is Rolf Detering rechercheur in Arnhem die de dood van een vrouw onderzoekt. Zij lijkt onder verdachte omstandigheden om het leven te zijn gekomen. Rein Klunder en Rietje Beukers zijn collega's waar hij mee samenwerkt. In de roman 'Je hart uit' maakt u kennis met Doris van Beeck. Zij loopt stage in Utrecht als rechercheur in opleiding en onderzoekt in haar stad de aanslag op een student. Jaren later werken Rolf, Rein en Doris samen in 'Betragt.' Doris heeft een vaste aanstelling gekregen in Nijmegen, waar Rolf Detering naartoe was gepromoveerd, waarna hij Rein Klunder overhaalde om ook naar Nijmegen te verhuizen. Gedrieën onderzoeken ze de vondst van een man die onder verdachte omstandigheden aan zijn einde is gekomen. In 'De dans ontspringen' ontmoet u Rolf als leidinggevend rechercheur bij de politie van Nijmegen. Jacobine Dijkman is aangenomen als internetrechercheur en wordt aan het team toegevoegd. Zij werkt samen met Rein Klunder aan de oplossing van de verdwijning een vrouw en een diefstal die overeenkomsten met elkaar lijken te hebben. Aansluitend ontstaat deze roman, 'Cold case,' waar in 2006 het eerste cold case team in Nederland ontstaat. Jacobine Dijkman maakt daar deel vanuit en gaat op zoek naar een moordenaar.

Niets van deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

Romans van John de Kiewit:

'Adem en Leef'

'Jenna'

'Je hart uit'

'Betrapt'

'De dans ontspringen'

Met dank aan:

Mariette Vernooy

Roxane Houshmand

Jan Blaas

Arthur Bake

en

Jan Vogelij

Voor het lezen van 'Cold case,' jullie kritiek of advies over het verhaal en de verhaallijn. De fouten en opmerkingen die ik (deels) naar aanleiding van jullie 'leeswerk' heb gecorrigeerd, dat deze misdaadroman ten goede komt.

Uitgever: Brave New Books
Verkoop: www.bravenewbooks.nl/johndeKiewit
Bol.com, Amazon.nl, Libris.nl & de boekhandel
Info: facebook.com/johndekiewit
Email: johndelkiewit@hotmail.com

3^e Uitgave 2022

Cover: by an English designer (f)

Op de laatste bladzijde staan de vrije vertalingen vanuit het Italiaans en Duits naar het Nederlands.

(Alle gebeurtenissen, namen en locaties in dit verhaal zijn gefingeerd, het verhaal is fictie gebaseerd op fantasie en onderwerpen zijn willekeurig bedacht)

John de Kiewit

‘Cold case’

Misdaadroman

Deel I

1992

Zaterdagmorgen achttien juli kwamen ze aan bij de boerderij van Huntveld aan de Valtherzandweg, net onder Exloo. Tijmen had dit adres via de ANWB gekregen. Vervolgens één van de vier kampeerplekken gereserveerd die boer Huntveld achter op z'n land tegen de bosrand aan exploiteerde.

Ze waren de enigen voor de komende dagen en Els zette samen met hem de bungalowntent op. Terwijl Goos, hun zontje van vier, achter het stuur van de Citroën bezig was met een autorace. Het was droog die dag, lekker weer.

In de loop van de middag stond alles op z'n plek en gedrieën zaten ze buiten aan een tafeltje. Els had van alles ingekocht om het weekend door te komen. Na overleg met Tijmen besloot ze om zondagochtend naar een kerkdienst te gaan in Borger, naar de 'Vrije Baptistengemeente' omdat ze nieuwsgierig was hoe ze daar hun dienst hielden.

Hij vond het best. Ondanks zijn katholieke opvoeding respecteerde hij de keuzes van zijn vrouw, reformatorisch opgevoed en door haar eigenzinnigheid belangstelling had voor in haar ogen afwijkende geloofsvormen.

Els, hij leerde haar kennen in Nijmegen tijdens de Vierdaagse van 1975. Hij deed voor het eerst mee aan de vijftig kilometer en zij liep voor de tweede keer. Ze besloten om de laatste dag gezamenlijk op te trekken, dat bleef zo tot ver in het weekeinde, tot hij haar op de trein zette en een uitnodiging kreeg om naar Emmen te komen. Brieven wisselden ze uit en om de veertien dagen ging hij naar haar of kwam zij naar hem toe tot ze beiden slaagden op het HBO voor hun eindexamen. Zij in Groningen in facility-management en hij studeerde af in bestuurskunde in Nijmegen.

Ondanks wat protesten vanuit zijn familie en in niet mindere mate bij de moeder van haar kant, trouwden ze niet lang daarna alleen voor de wet en lieten hun geloof in

het midden. Want hun geloof veranderde bij beiden vanaf hun pubertijd tijdens de middelbare school, door de retoriek die in hun kerkgemeente werd verkondigd. Maar dat er iets moest zijn, dat gevoel bleef.

Goos werd op drieëntwintig september 1987 geboren in Nijmegen, nadat Tijmen Els midden in de nacht naar het Radboud ziekenhuis had gereden. Hij negeerde de verloskundige omdat ze na een rustpauze nog een poging ging wagen om de bevalling van hun kind op gang te brengen. Hij kon het niet meer aanzien. Want Els was uitgeput na bijna vijf uur weeën die geen zicht boden op een natuurlijke bevalling. Het enige wat ze te zien kregen was de schedel van hun zoon die zich na een wee weer terugtrok.

Hij begeleidde Els voorzichtig de trap af naar buiten naar zijn auto en reed veel te hard door de stad naar het ziekenhuis. De verloskundige had blijkbaar al gebeld, toen hij de ingang van het ziekenhuis binnenrende, naar een rolstoel zocht, werd hij meteen geholpen. Alsof ze op hem stonden te wachten.

Om tien voor zeven kwam na operatief ingrijpen Goos ter wereld. Els bleef op de operatietafel om haar daar te hechten waar dit noodzakelijk was. Ze verbleef daardoor nog negen dagen in het ziekenhuis voordat ze weer naar huis mocht. Goed ging het daarna met haar en ook met Goos die geen nadelige invloed had ondervonden van het feit dat hij dwars lag.

Els kreeg daarna het advies om eerst dan weer zwanger te raken als ze overeenstemming had met een gynaecoloog. Dat haar tweede kind door middel van een keizersnede ter wereld diende te komen. Ze besloten om daar nog een paar jaar mee te wachten en gedrieën het leven te leven, gelijkgestemd als Tijmen was met Els. Hij 'adjunct directeur-bedrijven' bij de bank en een 'coming man' in deze organisatie. Een harde werker die principieel niet in het buitenland op vakantie ging om zeker te stellen als er wat

op de bank gebeurde hij bereikbaar was en snel ter plaatse kon zijn.

Els was een buitenmens, samen met haar ouders vierde zij vanaf haar jeugd vakantie in een tent op een camping ergens in het noorden van Nederland. Dat was hun favoriete gebied. Sinds ze getrouwd was met Tijmen bleven ze dit doen. Met als gevolg dat ze op het land van boer Huntveld stonden, ondanks de startproblemen die hun auto die ochtend vertoonde.

Vroeg fietsten ze de volgende ochtend naar Borger. Goos bij Tijmen achterop in een kinderzitje, omdat de auto niet startte. Zodoende besloot Tijmen dat hij maandag een Citroën-garage ging bellen om dit probleem op te lossen.

Goos zijn herinneringen beginnen ergens rond zijn zesde jaar. Wonend in Wijchen samen met z'n vader, moeder en zijn zus in een bungalow aan 'de Meren'.

Zijn vader is regiodirecteur bij de bank en zijn moeder werkt in het 'Radboudumc' in Nijmegen. Na schooltijd werd hij samen met zijn vier jaar oudere zus in een naschoolse opvang ondergebracht waar hun vader of moeder, net naar gelang hun agenda, beide kinderen ophaalden. Evelien, zijn zus, is altijd aardig, zorgt voor hem alsof ze verantwoordelijk voor hem is als pa en ma aan het werk zijn. Maar vrijdagmiddag rond vier uur kwamen ze consequent thuis en het weekend begon. Met z'n vieren trokken ze op zaterdag en zondag gezamenlijk op. Soms met opa en oma de Graaf of met de andere opa en oma van mama's kant en Pien was er ook vaak om op te passen. Evelien en hij groeiden op met natuur, kunst en cultuur, zo jong als ze waren. Zondags gingen ze afhankelijk van het weer naar de kerk, in ieder geval met Pasen en Pinksteren en de kerstdagen.

Vanaf z'n achtste werd Evelien aanhaliger, ze werd zorgzamer en sloeg met regelmaat een arm om hem heen, kuste hem op z'n wang. Hij begreep dat beter na zijn twaalfde verjaardag toen hij in de herfstvakantie door zijn ouders apart werd genomen, omdat ze hem wat te vertellen hadden. Evelien ving hem daarna op, zijn zus die zijn zus niet was en Ina die niet zijn moeder maar zijn stiefmoeder bleek te zijn. Els, zijn echte moeder, stierf op een camping in Exloo op het beboste erf van een boer waar ze in 1992 met een tent kampeerden. Ze vertelden dat voorzichtig aan hem, dat zijn moeder daar overleed. Waarna Ina, die een schoolvriendin van zijn vader was en gescheiden leefde met haar dochtertje, met z'n vader trouwde, een jaar na het overlijden van zijn biologische moeder.

Toen snapte Goos wie Pien was. Nooit daarvoor had hij zich afgevraagd van wie zij familie was omdat ze met regelmaat bij hen thuis kwam. Soms ook bleef slapen als pa en ma uitgingen of een afspraak buiten de deur hadden.

Pien was de moeder van Els, Pien was zijn grootmoeder en vanaf die dag noemde hij haar oma Pien.

Ina Schouten hoorde in 1992, via een kennis die op de bank werkte, dat de vrouw van Tijmen de Graaf door een misdaad om het leven was gekomen. Vrijdag éénendertig juli zou ze in kleine kring gecremeerd worden en de avond daarvoor bestond er gelegenheid tot condoleren.

Ze besloot meteen om daar naartoe te gaan, want ze kende Tijmen de Graaf van haar schooltijd, toen ze samen op het VWO zaten in Nijmegen. Ze hadden vanaf de brugklas samen geleerd en raakten, toen ze in 5 VWO zaten, met regelmaat aan de praat, waardoor ze de stad ingingen, dat soms eindigde in een café.

In 1970 waren ze erbij toen 'Pinkpop' voor de eerste keer een festival organiseerde in het sportpark van Geleen. 's Nachts sliepen ze samen in een tweepersoonstentje zonder dat er gevoelens voor elkaar ontstonden. Allebei vonden ze dat prettig vanwege hun onervarenheid. Zij vooral, want ze moest er niet aan denken dat er iemand aan haar lijf zat, waardoor ze beiden een vorm van vriendschap prefereerden.

Ze raakten elkaar kwijt in die tijd vanwege hun studie, hij zette die voort op het HBO, terwijl zij naar Groningen verhuisde en medische microbiologie ging studeren.

Daar ontmoette ze Dirk Molenaar, tijdens een avond uit in de binnenstad. Hij werkte bij de overheid, was lid van de 'Partij van de Arbeid'. Op jonge leeftijd werd hij wethouder in de gemeente 'Het Hogeland,' waar Winsum en Uithuizen onder andere onder vielen. Tijdens haar studietijd kreeg ze een stabiele, intieme vriendschap met hem.

Na het succesvol beëindigen van haar studie vond ze een baan aan het 'Academisch Ziekenhuis' van Groningen en besloot om bij hem in te trekken. Waarna ze zich inschreef in 'Het Hogeland,' want ze vond Dirk een betrouwbare man. Elf jaar ouder, een man met een visie. Ze gingen naar de notaris, ondertekenden een samenlevingscontract en vanaf die tijd reed ze van Winsum heen en terug naar haar werk.

Zes jaar woonden ze samen toen ze op haar éénendertigste zwanger raakte en Dirk was daar niet blij mee.

Ze kregen een dochter en hij had niet het gevoel dat hij met Evelien gefeliciteerd moest worden, wat hem betreft was dit

niet zijn planning.

Zeven jaar hield ze het nog vol met hem, accepteerde zijn betweterigheid die hij dagelijks uitte en besloot om niet meer met hem te discussiëren over politiek. Hij accepteerde geen kritiek als ze het niet met hem eens was. Hij werd een bullebak die door weinigen werd gewaardeerd, vooral omdat hij geen empathie had voor de omgeving waarin hij werkte. Daar wilde hij de baas zijn en verwachtte van eenieder dat gedaan werd wat paste bij zijn visie. Anders vond hij je schorriemorrie, een patjakker. Zijn kritiek op de oppositie in de gemeente- raad, de journalisten die dit verwoorden in hun krant of lokale tv, liep uit de hand omdat hij woorden bezigde die niet door de beugel konden.

Tot hij tijdens een receptie een vrouwelijk gemeenteraadslid een tietloze huppeltrut noemde. Niet in de gaten had dat een journalist ongemerkt het gesprek opnam. Waarna de letterlijke tekst de volgende ochtend werd herhaald in het vroege nieuws op de lokale tv zender.

Ze hield haar mond, besepte dat ze van hem af wilde. Vooral toen hij thuis kwam te zitten omdat hij was afgezet door zijn eigen partij en daartegen een procedure begon, omdat hij het niet eens was met hen. De uiteindelijke druppel was de opvoeding van Evelien, zij werd door haar opgevoed en niet of nauwelijks door hem.

Zeven jaar was haar dochter toen ze besloot om met haar terug te keren naar Nijmegen nadat ze een baan te pakken kreeg op het laboratorium van het 'Radboudumc'. Regelde dat haar deel van het geld, dat ze samen bezaten, op een nieuwe rekening kwam te staan. Vertrok toen hij een afspraak had met zijn advocaat in Groningen stad. Ze had een driekamerflat gehuurd aan de Aubadestraat, waarna ze steun kreeg van haar vader en haar broer. Beiden zorgden dat er een inrichting in kwam voor ze erin trok. Een grote omschakeling na de villa uit de negentiende eeuw, waar ze woonde in Winsum. Maar een des te grotere opluchting toen ze 's avonds, nadat Evelien in slaap was gevallen, op haar balkon ging zitten en genoot van het lekkere weer.

Ze had nog een week tot ze maandag drie juni begon met

haar nieuwe baan, waardoor ze nog wat tijd had om aan Evelien te besteden, aan haar nieuw school waar ze sinds een week opzat en nog moest wennen aan al die nieuwe gezichten.

Een jaar later, eind juli, hoorde ze het nieuws over Tijmen en donderdagavond, de dag voor de crematie van zijn vrouw Els, sprak ze haar deelneming tegen hem uit, over zijn verlies. Ze zag dat hij verrast was, hield haar hand vast met beide handen.

‘Neem wat te drinken,’ zei hij. ‘En een koek. Wacht alsjeblieft even tot het condoleren voorbij is, dat kan niet lang meer duren. Dan praten we even bij. Vind je dat wat?’ vroeg hij, bedeesd.

Ze bleef, nam koffie en een gevulde koek en wachtte op hem, want het voelde vertrouwd. Ondanks zijn verdriet, dat leesbaar was op zijn gezicht, merkte ze aan hem dat hij het op prijs stelde dat ze hier was. Zij het gevoel opbracht om hem een hart onder de riem te steken, na zoveel jaren geen contact. Zijn zwaarste gang had hij de volgende dag nog te gaan, maar ze had wel een afspraak met hem. Zaterdag vierentwintig augustus, nadat ze hun adressen en telefoonnummers hadden uitgewisseld.

Maandag vierentwintig augustus, een jaar na hun eerste ontmoeting, trouwden ze voor de wet in Wijchen. Eenvoudig, klein zonder festiviteiten met ieder een getuige, een vriend van hem en haar broer. Het was zijn wens om hun vriendschap, dat veranderde in genegenheid en langzamerhand in een gevoel van liefde, na precies een jaar tot uitdrukking te brengen in een huwelijk.

Ze stemde daarin toe, ondanks de trauma's die Tijmen nog steeds had door de moord op zijn vrouw, de wijze waarop ze verkracht was en gewurgd, terwijl de dader nog steeds niet was gepakt. Maar vooral omdat Evelien door haar huwelijk een broertje kreeg van vijf en een vader en Goos een zus van bijna negen jaar en een moeder, die haar werk opgaf om voor de kinderen te zorgen.

In hun hart wisten ze dat ze een verstandshuwelijk sloten, want hun intimiteiten beperkten zich tot dan tot een vriendschappelijke kus. Wel met gevoel door zijn arm die ze met regelmaat om haar schouders voelde als hij met haar sprak of samen ergens naar keek. Een gevoelsmens die tijd nodig had om zich te uiten en met haar het bed deelde toen ze getrouwd waren. Alsof zijn rouwperiode voorbij was.

Goos kon niet overweg met de veranderingen in zijn leven. Hij kon het niet plaatsen ondanks dat zijn moeder Ina voor zijn gevoel toch wel zijn moeder was en Evelien zijn zus, waar hij steun van kreeg. Hij kroop bij haar in bed omdat hij verdriet had dat hij niet kwijt kon en droomde, waarvan hij de beelden niet thuis kon brengen. Tot zijn vader dit merkte en zijn kinderen slapend aantrof in het bed van Evelien. In stilte liet hij dit zien aan Ina, waarna ze besloten dat het waarschijnlijk beter was als Goos naar een kinderpsycholoog ging, om de heftige verandering in het gezinsleven voor hem begrijpelijk en dragelijk te maken.

Zodoende had hij het eerste jaar, toen hij in de brugklas van de HAVO zat, om de twee weken een afspraak met Karel Hartman, de psycholoog die hun arts hen had aanbevolen. En dat hielp, maar veroorzaakte ook dat hij beter nadacht over wat zijn moeder Els was overkomen. Wilde weten hoe dit was gebeurd, waaraan ze was overleden. Maar dat vertelden ze hem niet omdat ze hem nog te jong vonden.

Tot hij erachter kwam dat Evelien ook op haar twaalfde verteld werd waarom haar moeder met Tijmen was getrouwd. Ze wist dat nog precies toen ze mee mocht naar het gemeentehuis waar de eenvoudige ceremonie plaats vond. Zij zorgde daar voor hem, haar nieuwe broertje van bijna zes, iets wat hij zich niet goed kon herinneren. Maar ook zij kende de achtergrond van deze gebeurtenis niet tot ze twaalf werd. Haar werd in de grote vakantie dit verhaal verteld dat de moeder van Goos tijdens de vakantie in 1992 was overleden. Maar ook zij vroeg zich zo nu en dan af hoe dit kon gebeuren. Op haar zestiende vernam ze de werkelijke oorzaak, dat de moeder van Goos was vermoord op de camping in Drenthe. Goos kwam daarachter omdat hij merkte aan Evelien dat ze aarzelde. Als hij aan haar vroeg welke ziekte zijn moeder had of dat het door een ongeluk kwam op de fiets of met een auto. Wat Evelien wist vertelde ze aan hem, nadat hij uitdrukkelijk aan haar had beloofd dat dit een geheim zou blijven tussen hen.

Tot hij zestien werd, maar intussen begreep dat zijn moeder vermoord was door een man.

Hij stopte meteen met de sessies bij zijn psycholoog nadat hij tegen zijn ouders had gezegd dat hij het gevoel had dat hij dit niet meer nodig had. Maar zodra zijn belofte met Evelien verliep wilde hij het verhaal van zijn vader horen, het werkelijke verhaal, hij liet zich niet meer met een surrogaat verhaal het bos insturen.

De verbondenheid bleef groot in het gezin waar Goos zich thuis voelde. Woorden als stiefvader, moeder, zusje en broer hoorde je nooit, dat kwam niet in hen op. Zijn band met Evelien werd hechter. Ze werd zijn vriendin ondanks het leeftijdsverschil dat nauwelijks merkbaar was. Goos was lang voor zijn leeftijd en zij was iets kleiner dan hij. Maar hij bleef worstelen met zijn gedachten wat zijn biologische moeder was overkomen. Dat veroorzaakte concentratieproblemen, waardoor hij zich afzonderde, moeite had om zijn huiswerk te maken.

Nog steeds gingen ze met de grote vakantie met z'n allen kamperen, in 2002 voor het eerst in het buitenland in Beieren aan de voet van de Alpen. Samen met z'n zus beklom hij via wandelpaden een berg van achthonderd meter hoog in Duitsland. Bij Oberammergau terwijl Tijmen en Ina beneden bleven op de camping en vertrouwden op hun kinderen, dat ze wisten wat ze deden. Langs de smalle paden hielp hij Evelien om op de been te blijven, steil als het was en warm. Waarna ze op de top bij het kruisbeeld hun naam in het register schreven, met de datum waarop ze voor hun gevoel deze prestatie leverden. Ze schreven dat erbij in het Engels, hij Goos de Graaf en zij Evelien de Graaf zonder een toevoeging van de naam van haar moeder, Schouten of die van haar biologische vader. Die wat haar betreft al helemaal niet.

Vlak voor z'n zestiende ging Goos van 3 HAVO naar 3 VWO vanwege goede schoolresultaten. In het voorjaar was hij lid geworden bij 'Roeivereniging de Waal' waar hij tijdens de zomervakantie zijn papiertje haalde om te mogen skiffen, daar een maat trof die met hem in een dubbeltwee wilde roeien.

Op dinsdag drieëntwintig september werd hij zestien. Dat

werd bescheiden gevierd waarna ze op zaterdag zijn verjaardag nog eens dunnetjes overdeden, met familie, een paar klasgenoten en z'n roeimaat.

Woensdag, 's avonds na het eten hielp hij samen met Evelien bij het afruimen. Hij herinnerde zijn vader eraan dat hij zestien was geworden. Dat ze hem het echte verhaal zouden vertellen over zijn moeder, wat er werkelijk was gebeurd.

'Zullen we dat zondag doen?' vroeg z'n vader.

'Nee pa, ik heb liever dat we daar nu over praten,' antwoordde hij. 'Het wordt tijd dat ook ik weet wat er toen is gebeurd.'

'Maar dat is geen prettig verhaal zoon, we hebben dit niet voor niets uitgesteld. Ik vraag me af of het niet beter is om te wachten tot je je VWO hebt gehaald. De waarheid zou je weleens dwars kunnen gaan zitten.'

'Die zit nu al dwars pa, ik krijg het niet uit m'n hoofd. Vooral als ik in bed lig, voordat ik ga slapen komt het in mijn gedachten. Ik verzin van alles wat er gebeurd zou kunnen zijn, daarom wil ik het nu weten om van die nare gedachten af te komen.'

'Ik weet het niet,' antwoordde z'n vader.

'Wil je dan dat ik ga zoeken om er zelf achter te komen wat er toen is gebeurd? Want jullie hebben het niet voor niets uitgesteld tot mijn zestiende.'

Hij zag dat z'n vader nadacht. Ina liep naar hem toe, ging achter hem staan, legde haar handen op de schouders van haar man. Zei: 'ik wil mij er niet mee bemoeien, maar ik denk dat het beter is dat je vader deze gebeurtenis op papier zet. Ook voor je paps is dit een traumatische gebeurtenis. Jij slaapt er slecht door, maar je vader al twaalf jaar omdat zo'n verlies niet in je koude kleren gaat zitten. Dus mijn voorstel is, schrijf het op Tijmen dan kan Goos het lezen en nog eens lezen, om te voorkomen dat hij omstandigheden verkeerd begrijpt als het hem verteld wordt. Wees verstandig en doe het op die manier.'

Evelien ging op de bank dicht tegen hem aan zitten, legde haar hand op zijn knie. Zijn vader keek hem aan. Vroeg:

‘wat vind jij daarvan?’

‘Wanneer kun je dat af hebben?’ reageerde hij.

‘Komende vrijdag.’

‘Oké,’ antwoordde hij. ‘Laten we dat maar doen,’ en Evelien kneep zachtjes in zijn bovenbeen.

*

Vrijdag, na het avondeten, vindt hij op aanwijzing van zijn vader, op zijn bureau, de brief die hij aan hem zou schrijven. Hij vindt het jammer dat Evelien er niet is en aarzelt om de enveloppe open te maken. Maar hij kan zijn nieuwsgierigheid niet bedwingen. Hij haalt de twee kantjes eruit en ontvouwt ze, voelt de spanning in zijn lijf als hij begint te lezen:

Goos,

30 september 2004

Zoals beloofd de brief die ik aan jou zou schrijven over de twintigste juli 1992, de dag dat je moeder Els overleed. Zaterdag de achttiende kwamen we aan bij boer Huntveld aan de Valtherzandweg, net buiten Exloo, waar we onze bungalowtent hebben opgezet. Sinds ik jouw moeder leerde kennen op de Vierdaagse van Nijmegen in 1975 wisten we dat zowel zij als ik deze manier van vakantie vieren het leukst vonden. Zodra haar moeder toestemming gaf om te trouwen kochten we meteen een tent en gingen op pad in Nederland. Ook toen ze zwanger was van jou en in je eerste levensjaar, tot we in 1992 besloten om naar Drenthe te gaan en daar de eerste week van onze drie weken vakantie door te brengen. In die tijd reden we met een Citroen BX Break die vlak voor ons vertrek wat startproblemen vertoonde waardoor ik besloot om daar, de maandag na het weekend, mee naar een dealer te gaan in Emmen.

Onze auto wilde maandag echter niet starten waardoor de dealer een wegsleepauto stuurde waar ik mee zou rijden omdat een nieuwe startmotor redelijk snel zou zijn vervangen. We vertrokken om half twaalf en om een uur of vier was ik weer terug op de camping, waar ik jou ogenschijnlijk slapend naast je moeder aantrof. Toen ik jou op je rug tikte om je wakker te maken hield je je moeder nog steviger vast alsof je wist wat haar was overkomen. Iets dat tot op de dag van vandaag nooit duidelijk is geworden

gezien je jonge leeftijd. Vervolgens kom ik tot de afgrijselijke conclusie dat Els niet meer leeft waarna ik jou in bescherming neem en probeer mijn chaotische gedachten te ordenen. Ik draai je mams op haar rug en zie de rare stand van haar hoofd en al rondkijkend kom ik tot de conclusie dat er iemand in de tent is geweest en krijg het vermoeden dat Els het slachtoffer van een misdaad is geworden.

Dinsdag eenentwintig juli rijden we aan het eind van de middag, samen met oma Pien en mijn zus Marijke, terug naar Nijmegen. Op vrijdag eenendertig juli namen we afscheid van Els, waarna ze is gecremeerd. De as van jouw moeder ligt, gemengd met aarde en zaad van violen, langs de paden van het Bargerveen in Drenthe waar ze fietste als meisje van tien. Een plek waar je kunt wandelen, waar je haar kan gedenken, een plek die jij op je tiende bezocht hebt toen we daar de as van oma Pien uitstrooiden over die van haar dochter. De recherche van Emmen, alle berichten in kranten, op de lokale TV en bij 'Opsporing verzocht' leverden niets op dat tot verder onderzoek leidde. Sinds begin 1995 is de moord op jouw moeder een zogenaamde 'cold case' en daarna heb ik niets meer over de misdaad op haar vernomen. Voor de crematieplechtigheid werden wij gecondoleerd door Ina, jouw huidige moeder, ze was alleen en kwam vanwege onze vriendschap op de middelbare school en sindsdien is onze vriendschap hersteld. Ina had een slecht huwelijk waaruit een dochter geboren werd, jouw zus Evelien. Ik was weduwnaar met een zoon en rouwde om het

verlies van Els, mijn maatje sinds mijn achttiende jaar. Op een vrijdagavond stond Ina met Evelien voor de deur en sindsdien bleven ze, ze scheidde van haar man en trouwde meteen daarna met mij en samen met jou en Evelien vormden we weer een gezin.

Een daad die ons toen het beste leek voor ons alle vier. Nu al tien jaar geleden en door de tijden heen alsof het nooit anders is geweest, gehecht aan elkaar. De rest weet je zelf nog wel zoon, want je bent zolang ik je ken een slimmerik, intelligent en nogal op jezelf.

Ik ben trots op jou en je kunt altijd bij mij terecht als je ook maar ergens mee zit.

Hou van jou,

Papa

Meteen nadat hij de brief gelezen heeft vouwt hij die weer op en stopt hem terug in de enveloppe. Hij weet dat z'n vader beneden op hem wacht om hem op te vangen, vragen te beantwoorden, waarvan hij er wel honderd heeft. Hij weet alleen niet waar te beginnen en ziet daar eigenlijk het nut ook niet van in, omdat er niets verandert. Hij staart naar de grond, probeert zijn gedachten te ordenen. Evelien is er niet, zij hockeyt straks om acht uur bij 'MHC-Wijchen' in dames twee tegen 'MHC' uit Oss. Een oefenwedstrijd en besluit daar naartoe te gaan.

Hij verontschuldigt zich tegen zijn vader en moeder, dat hij er even uit moet, naar de wedstrijd van Evelien gaat kijken. Hij moet wat anders doen en wil er nog niet over praten. Even later horen ze hem wegscheuren, zijn ouders enigszins ongerust achterlatend of het wel verstandig was om de brief te schrijven waardoor hij wist dat Els vermoord was en hij op dat moment in de tent zat.

Het laat hem niet los dat hij in de tent aanwezig was toen zijn moeder werd vermoord. Vraagt zich af hoe die man dat heeft gedaan en waarom zijn moeder niet heeft gegild. Dat had in zijn geheugen gegrift gestaan. Al zijn vragen, die hij uiteindelijk aan z'n vader stelt, worden voor z'n gevoel afgewimpeld omdat hij zegt dat hij daar geen antwoord op heeft. Hij moet wachten tot het dossier van zijn moeder geopend wordt. Omdat ze iets ontdekt hebben dat duidt in de richting van haar moordenaar. Daar moet hij op wachten is het advies van zijn vader, waar hij niet mee kan leven. Hij praat met Evelien die hem aanraadt om meer afleiding te zoeken, prestaties te leveren op school waardoor hij zijn zelfvertrouwen behoudt. Desnoods door hard te trainen in de dubbeltwee met zijn roeimaat, waarna ze hem beetpakt, hem indringend aankijkt.

'Laat je niet afleiden door deze verschrikkelijke gebeurtenis,' zegt ze, liefdevol. 'Zoek de uitdaging in je leven en maak daar wat van zoals ik dat ook doe om uiteindelijk geriater te worden. Ook ik leef in een uitzonderlijke situatie, dat ik een stiefvader heb en er een broer bijkreeg waar ik van houd. Dus doe het ook voor mij, doe het voor ons om te

zorgen dat je je hoofd boven water houdt en blijf met mij praten zodat ik weet wat er in je omgaat,' en trekt hem steviger tegen haar aan. 'Beloof me dat,' zegt ze, en kijkt indringend in zijn ogen.

'Beloof,' antwoordt hij, bedeesd, onder de indruk van haar aanhankelijkheid naar hem en kust haar op haar haardos.

Sindsdien verloor Evelien hem niet meer uit het oog. Vader en moeder merkten dit en besloten om zich daar niet mee te bemoeien. Goos vond zijn draai en werkte serieus aan het behalen van goede cijfers, waardoor hij van de derde naar de vierde ging. Hij stond elke tweede zondag op het hockeyveld om zijn zus aan te moedigen en tijdens de grote vakantie werd hij clubkampioen samen met zijn roeimaat in de dubbeltwee. Aangemoedigd door zijn vader, moeder en Evelien, die haar keel schor schreeuwde.

2005

In de loop van augustus begint hij zich voor te bereiden op het vierde jaar VWO. Maakt een lijst van alle spullen die hij voor de verschillende vakken nodig denkt te hebben. Op woensdag de vierentwintigste rijdt hij op z'n crossbrommer naar Nijmegen. Naar de 'Hema' om daar wat spullen te kopen, parkeert zijn brommer naast een motor en loopt de winkel in.

Na een minuut of twintig keert hij terug bij zijn 'Derbi' en stopt z'n inkopen in z'n rugtas.

'Mooi machientje,' hoort hij iemand zeggen en kijkt in het gezicht van een bebaarde man.

'Rijdt dat een beetje?' vraagt de man.

'Ja hoor, hij rijdt veel te hard voor een brommer,' antwoordt hij. 'En hij slurpt veel benzine.'

'Krijg je er geen pijn van in je kont?'

'Nee, niet echt. Maar is die 'Harley' van u?'

'Ja, dit is mijn derde al, ik koop ze altijd tweedehands. Deze is van 2002, thuis heb ik er nog twee.'

'Mooie motor. Zijn die andere twee ook Harley's?'

'Nee, ik heb van alles wat, om mee te toeren of een beetje te racen.'

'Zodra ik achttien ben ga ik meteen mijn motorrijbewijs halen.'

'Maar dan koop je niet zo'n motor,' zegt de man.

'Nee, ik moet de eerste twee jaar met een licht rijbewijs rijden, met een 500 cc motortje met maximaal vijftwintig kW. Of ik moet wachten tot ik eenentwintig ben.'

'Ja, dat klopt, die tijd ben ik gelukkig misgelopen,' antwoordt hij, met een lach. En Goos kijkt in zijn indringende ogen, een lichtblauw en een bruin oog.

'Als ik jou was zou ik een 'Ducati Monster 600' aanschaffen met vijfentwintig kW, volgens mij past die beter bij jou,' zegt de man.

'Ja, dat lijkt me wel wat.'

'Dat is een goede keuze, maar blijf goed voor je uit kijken en let op verkeer van links en van rechts, je wordt voor je het in de gaten hebt over het hoofd gezien.'

Goos knikt. Zegt: 'bedankt,' waarna ze afscheid nemen van elkaar en hij wegscheurt op z'n brommer richting Wychen.

Hij voelt zich vreemd als hij thuiskomt. Hij is alleen, vader en moeder zijn nog aan het werk en Evelien heeft waarschijnlijk college. Om de één of andere reden krijgt hij dat gesprek met die man niet uit z'n gedachten en begrijpt niet waarom. Want zo'n interessant gesprek was het helemaal niet, meer over koetjes en kalfjes of liever gezegd over brommers en motoren.

Hij loopt naar zijn kamer, zet z'n radio zachtjes aan, schopt z'n schoenen uit, ploft op z'n bed en kijkt naar het plafond. Hij probeert zijn gedachten te verzetten naar de plannen die hij heeft voor volgend jaar, probeert zich voor te stellen hoe het zal zijn als hij met Evelien voor het eerst naar de wintersport gaat, en valt in slaap.

Nat van het zweet schrikt hij wakker, gooit zijn benen buiten bed en steunt zijn hoofd in zijn handen.

'Dat was 'm,' zegt hij hardop. 'Hij is het, hem heb ik gezien in onze tent in Drenthe. Ik weet het zeker, hij had een baard en een snor en zijn ogen waren verschillend van kleur, hij is het die mijn moeder vermoordde.'

Hij kan niet geloven dat hij dit hardop zegt, raakt volkomen in de war van deze conclusie, want hij ziet die man voor zich.

Hij is nog steeds alleen thuis en bedenkt dat hij weg wil, omdat hij zo niet aangetroffen wil worden. Onzeker voelt hij zich en vijf minuten later rijdt hij weg op z'n crossbrommer naar de roeivereniging, iets anders kon hij niet bedenken. Het tolt in z'n hoofd waardoor hij langzamer gaat rijden omdat hij zijn gedachten er niet bij heeft, denkt aan wat hij Evelien heeft beloofd.

Op het clubhuis neemt hij een colaatje, neemt plaats in een oude fauteuil en denkt na over wat hem is overkomen. Rond half zes belt hij met thuis en krijgt zijn moeder aan de lijn. Vertelt dat hij niet komt eten en op de roei is, waarna hij een frietje bestelt met een kroket.

Een half uur later staat Evelien onverwachts achter hem.

Vraagt: 'wat ben je aan het doen Goos, is er wat?'

'Hoe kom jij nou hier?' reageert hij, verbaasd.

'Mams maakte zich zorgen, ze hoorde iets van onrust in je stem, ze vond het goed dat ik je hier op ging zoeken.'

'Is er wat?' vraagt ze weer, en ziet dat hij aarzelt.

Hakkelend antwoordt hij: 'niets om je zorgen over te maken.'

'Maak dat de kat wijs,' zegt ze, niet onvriendelijk. 'Je bent duidelijk van de kaart.'

Hij zegt niets, probeert een antwoord te verzinnen, hij is niet van plan om haar te vertellen wat hij vandaag meemaakte.

'Nou?' vraagt ze, ongeduldig. 'Krijg ik nog antwoord?'

'Ik zat bijna onder een auto die mij geen voorrang gaf,' fantaseert hij. 'Het scheelde niets. Even daarna reed die man naast me en begon mij uit te schelden alsof ik de schuldige was, maar ik reed op een voorrangsweg. Daarna schold ik hem de huid vol, iets wat ik nooit zou doen. Maar ik was verschrikkelijk kwaad en ben me kapot geschrokken.'

'Hoe voel je je nu?' vraagt ze, bezorgd.

'Opstandig, daarom ging ik hierheen om af te koelen.'

'Red je het alleen terug, dan ga ik nu naar huis om pa en ma gerust te stellen.'

'Ik red me wel, geef me nog een uurtje dan kom ik terug,' en hij krijgt een kus op z'n wang.

Om half acht rijdt hij haar achterna nadat hij zich heeft hervonden. Hij is vast van plan om zijn herinnering met niemand te delen. Al was het maar vanwege het gevaar dat hij bespeurt, dat die man een bedreiging gaat vormen voor hem, voor Evelien en zijn ouders.

Thuis reageren ze alsof er niets aan de hand is en hij weet dat Evelien daar de oorzaak van is.

In de loop van september krijgt hij van zijn docent maatschappijleer de opdracht om, met nog drie studenten, een studie te realiseren over de politie-organisatie in Nederland. Gezamenlijk dienen ze dit werkstuk voor de voorjaarsvakantie in te leveren, waarna het cijfer meetelt voor de eindlijst 2006.

Samen met zijn klasgenoten Elsie, Martijn en Geralde bespreken ze de wijze waarop ze dit aan gaan pakken. Zoeken op het internet naar informatie om een vragenlijst samengesteld te krijgen. Geralde krijgt de opdracht om het hoofdbureau in Nijmegen te bellen met het verzoek om een interview, om vragen aan een politiemedewerker te kunnen stellen. De volgende dag regelt Geralde een afspraak met een rechercheur die Jacobine Dijkman heet. Zij zal hen wegwijs maken, waarvoor ze twee uur hebben uitgetrokken op woensdag elf oktober, 's middags van drie tot vijf.

Het voorval met die man is niet uit z'n gedachten te krijgen. Al filosoferend over dat wat hij weet komt hij tot de conclusie dat die man zijn straf niet mag ontlopen en neemt zich voor om zijn bevinding in vertrouwen aan die rechercheur te vertellen.

‘Heeft u nog een momentje voor mij?’ vraagt hij aan onderzoeker Dijkman.

‘Voor jou alleen?’ vraagt Jacobine, terwijl ze afscheid neemt van zijn medestudenten.

‘Ja, als u daar geen bezwaar tegen heeft.’

‘Nee hoor, ik heb nog wel een kwartiertje,’ antwoordt ze, en sluit de deur achter Gerardo die vraagt: ‘moeten we op jou blijven wachten?’

‘Nee, niet doen,’ antwoordt hij. ‘We spreken elkaar morgen.’

‘Wat heb je op je lever?’ vraagt Jacobine.

‘Een gebeurtenis waar ik geen raad mee weet, waar ik wakker van lig.’

‘Steek van wal,’ zegt ze. ‘En neem de tijd.’

In 1992 is mijn moeder vermoord op een camping vlakbij Exloo in Drenthe. Ik weet sinds kort dat ze vermoord is, daarvoor werd mij verteld dat ze overleden was tijdens die vakantie. Toen dat gebeurde was mijn vader met z'n auto bij de garage in Emmen omdat hij niet wilde starten en ik zat met mijn moeder in de bungalowtent. Daarin werd zij vermoord in het slaapgedeelte, terwijl ik in de voortent zat. Ik weet daar niets meer van, want ik werd twee maanden later in september vijf jaar. Maar nu komt het bijzondere. Drie weken geleden ontmoette ik voor de ‘Hema’, hier in Nijmegen, een motorrijder. Ik had mijn brommer naast zijn motor geparkeerd en we raakten aan de praat over mijn crossbrommer, een ‘Derbi’ en over zijn ‘Harley Davidson’. Toen we afscheid hadden genomen en ik naar huis reed kreeg ik een vreemd gevoel over mij dat ik niet kwijtraakte. Thuis ben ik naar mijn slaapkamer gegaan omdat er nog niemand was en viel op bed in slaap. Nat van transpiratie schrok ik wakker en wist niet wat mij overkwam want ik herkende die man, hij was de moordenaar van mijn moeder. Ik zag hem voor mij met zijn indringende ogen, een lichtblauw en een bruin oog en hij had een snor en een baard. Ik wist het zeker dat hij het was, hoe hij naar mij boog en in het weglopen mij, met een lach, in mijn wang kneep, toen zag ik zijn ogen,’ vertelt Goos, en hij vraagt aan

haar: 'voordat u vragen gaat stellen heb ik een verzoek aan u. Wilt u mij alsjeblieft serieus nemen.'

Tegen zessen verlaat hij het bureau, rechercheur Dijkman nam hem serieus, stelde vragen om een zo goed mogelijk beeld te krijgen over welke moord hij het heeft. Ze spraken af dat ze het onder ons zouden houden. Zij zou proberen om het in kleine kring te houden als er een onderzoek plaats ging vinden, waarover ze hem zou informeren zodra ze meer te weten was gekomen.

Met een onbestemd gevoel rijdt hij langzaam naar Wijchen. Iets in hem zegt dat hij er goed aan heeft gedaan om zijn ervaring aan de politie te vertellen en zijn andere ik vraagt zich af wat de gevolgen kunnen zijn gezien het ongewisse van zijn verklaring. Maar het gesprek met Jacobine Dijkman ervoer hij wel als prettig en serieus, want ze twijfelde geen enkele keer over de antwoorden die hij gaf.

